

Kære familier, kære kolleger, kære gæster – og især i dag: Kære dimittender!

Min barndomsvens mor, Kirsten, var for mange mest af alt - engelsklærer på Egumvejens Skole i Fredericia. I Kirsten og Georges hjem var der en gæstfrihed og en rummelighed, som vi ikke rigtigt kendte fra vores egne hjem.

Vi – var 10-12 jævnaldrende drenge, der nærmest hver aften kom i deres hus. Om sommeren blev der spillet tennis op ad husets vestgavl til mørket faldt på. Det var ikke så tit, vi selv kom i dagligstuen, når der blev spillet tennis, men når man gjorde, kunne man konstant høre bolden op ad gavlen: tok tok tok. Og selv om det netop var her i stuen, der både blev forberedt undervisning, rettet stile, læst aviser og lyttet til jazz, så var der plads til, at bolden slog mod gavlen: tok tok.

I husets kælder havde vores Beatles-band sit første øvelokale. Kirsten og Georgs to drenge, Steffen og Niller, spillede begge trommer, så støjen fra vores mange øveaftner var der helt naturligt også plads til – musik var en vigtig del af den kultur, vi helst skulle møde og glæde os over - og en dag gøre til vores egen.

Om eftermiddagen efter skoletid arbejdede nogle af os hos Tofts Møbler i Vendersgade. Og hvis vi alle tog en fyraftenstjans uden løn, så var betalingen i stedet tæpper og møbler til kælderen på Dalgasvej. Det var oplagt, at vi så også kunne købe et par køleskabsstore højtalere og holde fester.

Der var lang line hos skolelæreren, men ikke uendelig lang. Der skulle for eksempel ikke køre patruljevogne på Dalgasvej lørdag aften, når der var fest. Der skulle ryddes op dagen efter, og der skulle især være plads til dem, der ikke havde så mange andre fester at gå til.

Da vi forlod vores egen skole, Skjoldborgvejens Skole, mødtes vi stadig om aftenen i Kirsten og Georgs kælder, og flere af vores gamle lærere kom forbi - nok mest for at se, hvordan - eller om vi overhovedet klarede os. Og det gjorde vi for det meste, for der var jo stadig en lærer i stuetagen, der med tolerance og opmærksomhed guidede os - uden at vi dengang opdagede, at det var det, der skete.

Ingen lærer - heller ikke jer der sidder her - behøver være lige så rummelig i deres privatliv som Kirsten fra Egumvejens Skole, men som mange af jer allerede har opdaget – får I meget igen, når I tør investere jer selv, i den kommende generation og måske endda gå veje, som andre lærere ikke gør. Og det er bl.a. det, I nu officielt får papir på, at I ikke bare kan, men tilmed er blevet dygtige til.

Når I kommer ud, så forsøg derfor holde fast i noget af det særlige, der er jer. Kirsten var ikke som de fleste andre på lærerværelset, men det behøver man heller ikke at være. Og selvom der på mange skoler er en kultur, som I forventes at blive en del af, så er der også i skolen plads til mangfoldighed: Selvom man ønsker fælles fodslaw, behøver men ikke marchere i takt. Og det er måske vigtigere at lære sine elever i dag, end det har været længe.

Jeg har I år vejledt 25 af jer fjerdeårsstuderende og samtidig undervist et hold førsteårsstuderende – og det er tydeligt, hvilken voldsom udvikling langt de fleste af jer gennemgår på 4 år. Det gør I, bl.a. fordi I har villet forstå teorien bag jeres kommende profession, og fordi I konstant har været optagede af jer selv i rollen som lærer - og optagede af andres måder at håndtere de mange forskelligartede opgaver, man løser som lærer. En sådan optagethed møder man også hos indskolingslæreren i Laura Ringos romanen *Fødedygtig*, der udkom samme år, som de fleste af jer påbegyndte jeres uddannelse på Niels Bohrs Allé. På Amagerbro Skole har hovedpersonen Liv fået sit første *voksenjob*, som hun kalder det, og her bliver hun fascineret af den garvede lærer Ulla:

”Jeg vil lære alle Ullas tricks.

Ulla siger, at hun slet ikke har tid til at stå og gentage, at drengen skal tage sin taske på ryggen og fødderne på nakken. Han hedder Liam.

Liam lægger armene over kors, men hans blik er stadig koncentreret om et udefinerbart punkt, der ikke har ændret sig det mindste de sidste tre minutter. Ulla kigger roligt på Liam, som om hun ved præcis, hvad hun skal gøre for at ændre situation, men bare venter for at teste hans trodsighed.

- Sidder du og drømmer om alle de kærester, du skal have, når du bliver stor? Eller vil du måske hellere have en motorcykel? Drømmer du om at ride på drager? Eller at vinde EM i fodbold sammen med Ronaldo? Han kan ikke længere holde masken. Der vokser stille et smil frem i hans kinder.

- Sidste chance, siger hun, ellers er der kildetur. Men alle ved, at trusler om kildeture ikke er rigtige trusler. Og da Ullas fingre danser ind i hans armhuler, griner han af glæde og råber nej og mener ja. Han kaster tasken over skulderen og løber hen mod udgangen til skolegården.

- Du kan ikke fange mig, råber Liam.

- Nej, for jeg gider ikke, siger Ulla.”

Der er mange konflikter i Livs lærerliv, men det fine er, at situationen her ikke ender i konflikt, fordi Ulla har indsigt og situationsfornemmelse, der gør, at eleven ikke tager kampen op, men griner af glæde og løber af sted. Vi vil godt have flere elever, der griner af glæde i deres skoledag. Så hold fast i det, der er jer og lær gerne tricks, som Liv kalder det, af dem, der kan det, I ikke selv kan. Endnu.

Læreruddannelsen og skolen er på mange måder forsoningens sted: Teoretiske positioner forliges, og vi er glade for at mediere, så tingene kommer i balance. Og der er mange hensyn, der skal balanceres i en lærers hverdag. Vores metode bliver derfor ofte eklektisk: Vi tager det, vi kan bruge fra forskellige metoder, og sætter dem sammen på vores egen måde, så den fx passer til netop *det* indhold, vi underviser i. Det er besværligt, at Læreruddannelsen i dag ikke bare kan sende jer ud i verden med Lærens Undervisningskøgebog, men som lærere bliver man nødt til konstant at tilpasse undervisning til forskellige elever, til situationen, til samfundets udvikling og til jer selv som underviser. Og det er blandt andet det, I har lært, når I igen og igen har skullet undersøge jeres egen praksis. Ikke for at blive selvoptagede eller navlebeskuende, men for hele tiden at kunne kaste et udefrakommende blik, på det I gør. Det er et mere dyrebart end en hvilken som helst køgebog!

I dokumentarfilmen "Min bedste lærer" siger klasselæreren på et tidspunkt sådan: "Jeg kan jo læse i avisen hver eneste dag, at det forkert, det jeg gør". Men i samme avis kan man også læse om FN's lykkemålinger, hvor danskerne – ofte sammen med finnerne – viser sig at være de lykkeligste i verden. Og i Danmark har vi tilmed et af de mest konkurrencedygtige erhvervsliv i verden. Så hvor er de lykkelige mennesker, og de konkurrencedygtige medarbejdere uddannet? Det er de fleste jo i den skole, hvor aviserne fortæller læreren at det hun gør, er forkert.

Skolen er næppe så dårlig, som journalister vil gøre den til. Muligvis kender vi alle blot folkeskolen for godt: De fleste af os har brugt 9 år af vores liv i den, og senere kommer mange endda til at kende den som forældre. Så når I læser avis, så glem ikke, at journalisten lever af at sælge historier. Hvis der er salg i en fortælling om, at skolen både er for dyr og for dårlig, så er det ikke nødvendigvis jer, der gør noget forkert – sandsynligvis sælger den historie blot aviser.

En helt anden lærer, der også begyndte som underviser på Amager, var Kim Larsen. Allerede som dreng vidste han, at han ligesom sin morfar og mor skulle være lærer, men i 1990 sagde han sådan til journalisten Morten Sabroe:

"Jeg har været skolelærer engang. Én dag som skolelærer, det slider mere end en hel turné med 80 jobs." Forhåbentligt bliver jeres dage som lærere mindre slidsomme, og i stedet oftere fyldt med elever, der griner af glæde. Og selvom lærerjobbet også er slidsomt, så er der på den anden side også lærere, der på ingen måde har lige så travlt med at forlade skolen som Kim Larsen. Lyt fx til Dan Turèll her:

"Og der var en lærer som hr. Jensen - den gamle fysiklærer. ... Han var temmelig døv og egentlig oplagt at drille, men han blev det aldrig for alvor, simpelt hen fordi han var så sød. ... Og han var meget gammel og ikke gift, og der skete det, at et par måneder efter, at han havde fået sin pension, og var gået af med afskedstale ved morgensangen, så stod han pludselig i gården med en kost og havde fået pensionist-job som medhjælper for skolebetjenten, fordi han simpelt hen savnede skolen."

Så når I nu bliver sendt ud, så nyd, at der fx er mange elever, som vil knytte sig til jer på en måde, så det kan blive svært at undvære dem. Verden har brug for dygtige lærere, der giver næste generation redskaber og indsigt til at leve sammen på en lidt fredeligere måde, end mange nationer gør I disse år. Gå ud i skolen, og bliv bare ved med at lære tricks af garvede lærere, men kast også jeres udefrakommende blik på jer selv: I har rigeligt med i skoletasken til både at kunne lære andre og *jer selv* en frygtelig masse! Så derfor: Til jer alle: Tillykke med jeres uddannelse!